

Дело T-446/05

Amann & Söhne GmbH & Co. KG и Cousin Filterie SAS

срещу

Европейска комисия

„Конкуренция — Картели — Европейски пазар на конците за промишлени нужди — Решение, с което се установява нарушение на член 81 ЕО и на член 53 от Споразумението за ЕИП — Понятие за едно и също нарушение — Определяне на пазара — Глоби — Таван на глобата — Тежест и продължителност на нарушението — Смекчаващи обстоятелства — Сътрудничество — Пропорционалност — Равно третиране — Право на защита — Насоки относно метода за определяне на размера на глобите“

Решение на Общия съд (пети състав) от 28 април 2010 г. II - 1270

Резюме на решението

1. *Конкуренция — Картели — Забрана — Нарушения — Споразумения и съгласувани практики, които могат да се разглеждат като образуващи едно-единствено нарушение — Понятие*
(член 81, параграф 1 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 на Съвета)

2. *Жалба за отмяна — Решение на Комисията, взето въз основа на член 81 ЕО или 82 ЕО — Комплексна икономическа преценка — Съдебен контрол — Граници*
(членове 81 ЕО и 82 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 на Съвета)
3. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Право на преценка на Комисията — Съдебен контрол — Неограничена компетентност на общностния съд*
(членове 81 ЕО, 82 ЕО, 229 ЕО и 253 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграфи 2 и 3 и член 31 от Регламент № 1/2003 на Съвета)
4. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Право на преценка на Комисията по член 15, параграф 2 от Регламент №17 — Нарушение на принципа на законоустановеност на наказанията — Липса*
(членове 81 ЕО и 82 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 на Съвета)
5. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Множество нарушения*
(членове 81 ЕО и 82 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
6. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението*
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
7. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Преценка на реалната способност за причиняване на вреда на засегнатия пазар*
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
8. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Разпределяне на засегнатите предприятия в категории въз основа на идентичен специфичен изходен критерий*
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
9. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Необходимост да се вземе предвид оборотът на съответните предприятия и да се осигури пропорционалност на глобите с този оборот — Липса*
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
10. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Разпределяне на засегнатите предприятия в категории въз основа на идентичен специфичен изходен критерий*
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; точка 1 А, шеста алинея от Известие 98/С 9/03 на Комисията)

11. Конкуренция — Глоби — Решение за налагане на глоби — Задължение за мотивиране — Обхват
(член 253 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
12. Конкуренция — Картели — Участие в срещи на предприятия с антиконкурентна цел — Обстоятелство, което позволява да се направи извод за участие в последващ картел при липса на разграничаване от приетите решения
(член 81, параграф 1 ЕО)
13. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Продължителност на нарушението — Нарушения със средна продължителност и за дълъг период — Годишно увеличение с 10 % на началния размер
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграф 3 от Регламент № 1/2003 на Съвета; точка 1 Б от Известие 98/С9/03 на Комисията)
14. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Съкчавачи обстоятелства
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 на Съвета; точка 3, трето тире от Известие 98/С 9/03 на Комисията)
15. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Оборот, който следва да бъде взет предвид за изчисляването на глобата
(точка 1 А от Известие 989/03 на Комисията)
16. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението — Отчитане на последиците от нарушението
(член 15 от Регламент № 17 на Съвета)
17. Конкуренция — Административно производство — Решение на Комисията за установяване на нарушение — Доказателства, които могат да бъдат приети
(член 27, параграф 1 от Регламент № 1/2003 на Съвета)
18. Конкуренция — Административно производство — Искания за информация — Право на защита
(член 11, параграф 5 от Регламент № 17 на Съвета)
19. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Сътрудничество на предприятието по време на административното производство
(член 11, параграфи 4 и 5 от Регламент № 17 на Съвета)

1. Понятието за едно и също нарушение се отнася до положение, при което няколко предприятия са участвали в нарушение, което съставлява продължаващо поведение и преследва единствената икономическа цел да наруши конкуренцията, или самостоятелни нарушения, свързани помежду си от еднаква цел (една и съща цел на съвкупността от елементите) и едни и същи субекти (едни и същи предприятия, съзнателно участващи в постигането на общата цел). Нарушението на член 81, параграф 1 ЕО може да бъде резултат не само от изолирано действие, а и от поредица действия или пък от продължаващо поведение. Това тълкуване не би могло да бъде оспорено с довода, че един или няколко елемента от тази поредица действия или от това продължаващо поведение биха могли да съставляват сами по себе си и взети поотделно нарушение на посочената разпоредба. Когато различните действия се вписват в „общ план“, тъй като имат еднаква цел да нарушат конкуренцията в рамките на общия пазар, Комисията е в правото си да счита, че отговорността за тези действия е в зависимост от участието в нарушението, разглеждано в неговата цялост. По-нататък понятието за едно и също нарушение може да се свърже с правната квалификация на антиконкурентно поведение, състоящо се от споразумения, съгласувани практики и от решения на сдружения на предприятия.

Понятието за единна цел не би могло да се определи чрез общото позоваване на нарушаване на конкуренцията на засегнатия от нарушението пазар,

тъй като в качеството на предмет или последица накръняването на конкуренцията представлява неразделен елемент от всяко поведение, попадащо в приложното поле на член 81, параграф 1 ЕО. Такова определение на понятието за единна цел би рискувало да лиши понятието за едно и също продължавано нарушение от част от неговия смисъл, доколкото то би довело до това няколко забранени с член 81, параграф 1 ЕО вида поведение, засягащи даден икономически сектор, системно да бъдат квалифицирани като елементи от фактическия състав на едно и също нарушение. Така, за да бъдат квалифицирани различни деяния като едно и също продължавано нарушение, следва да се провери дали между тях има връзка на взаимно допълване в смисъл, че всяко от тях е предназначено да противостои на една или повече последици от нормалното развитие на конкуренцията, и посредством взаимодействие допринасят за осъществяването на всички антиконкурентни последици, желани от техните автори в рамките на цялостен план, насочен към постигане на единна цел. В това отношение следва да се отчита всяко обстоятелство, с което може да се установи или оспори споменатата връзка, какъвто е периодът на прилагане, съдържанието и съответно целта на различните въпросни деяния. Следователно по обективни причини Комисията може да започне отделни производства, да установи няколко отделни нарушения и да наложи няколко отделни глоби.

Квалифицирането на определени незаконни деяния като деяния,

представляващи едно и също нарушение, или като множество нарушения по принцип засяга санкцията, която може да се наложи. Всъщност констатацията за множество нарушения може да доведе до налагането на няколко отделни глоби, всеки път в границите, определени в член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 ЕО и 82 ЕО.

(вж. точки 89—94, 133 и 134)

2. Що се отнася до валидността на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и на член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 ЕО и 82 ЕО, във връзка с принципа на законоустановеност на наказанията, както е признат от общият съд в съответствие с насоките, съдържащи се в Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи и конституционните традиции на държавите членки, Комисията не разполага с неограничена свобода на преценка, на първо място, да констатира наличието на нарушения на правилата на конкуренцията, на второ място, да определи дали различните противоправни деяния представляват едно и също непрекъснато нарушение или няколко отделни нарушения, и на трето място, да определи глобите за тези нарушения.

На първо място, нарушенията на правилата на конкуренцията, за които Комисията в приложение на член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, може да налага глоби, са единствено нарушенията на член 81 ЕО или 82 ЕО. Преценката дали са налице условията за прилагането на членове 81 ЕО и 82 ЕО по принцип е предмет на цялостен контрол от общият съд. Освен това, макар да е вярно, че когато тази констатация налага комплексни икономически или технически преценки, съдебната практика признава на Комисията определена свобода на преценка, тя в никакъв случай не е неограничена. Всъщност наличието на такава свобода на преценка не означава, че в рамките на жалба за отмяна Общият съд трябва да се въздържа да упражнява контрол върху тълкуването от Комисията на данни с такъв характер. Общият съд по-конкретно трябва не само да провери дали представените доказателства установяват действителното положение и дали същите са достоверни и съгласувани, но и да провери дали тези доказателства включват всички релевантни данни, които трябва да бъдат взети предвид, за да се направи преценка на дадена сложна ситуация, както и това дали те са от такъв характер, че да подкрепят изведените от тях заключения.

(вж. точки 130 и 131)

3. Комисията не разполага с неограничена свобода на преценка при

определянето на глобите за нарушения на правилата на конкуренцията. Макар обективният критерий за таван на глобата и субективните критерии за тежест и продължителност на нарушението да оставят на Комисията широка свобода на преценка, факт е също така, че става въпрос за критерии, позволяващи на Комисията да налага санкции, като държи сметка за степента на незаконосъобразност на разглежданото поведение. При това положение е необходимо да се установи, че член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 23, параграфи 2 и 3 от Регламент № 1/2003 относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 ЕО и 82 ЕО, като оставят на Комисията известна свобода на преценка, същевременно определят критериите и границите, които са задължителни за нея при упражняване на правомощието ѝ в областта на глобите. Освен това при определяне на глобите по силата на тези разпоредби Комисията е длъжна да спазва общите принципи на правото, по-специално принципите на равно третиране и на пропорционалност, както са развити в практиката на Съда и на Общия съд.

По силата на член 229 ЕО и на член 31 от Регламент № 1/2003 Съдът и Общият съд имат неограничена компетентност да се произнасят по жалбите, подадени срещу решенията, с които Комисията определя глобите, поради което могат не само да отменят приетите от Комисията решения, но и да отменят, намалят или увеличат наложената глоба. Така общественият съд упражнява пълен контрол

върху административната практика на Комисията.

В съответствие с член 253 ЕО и макар контекстът на решението по принцип да е известен, в решението, с което налага глоба, Комисията е длъжна да го мотивира по-специално по отношение на размера на наложената глоба и по отношение на избора във връзка с това метод. Тези мотиви трябва да излагат по ясен и недвусмислен начин съображенията на Комисията, така че да дадат възможност на заинтересованите лица да се запознаят с основанията за взетата мярка, за да преценят дали се налага да сезират обществения съд и евентуално да позволят на този съд да упражни своя контрол.

(вж. точки 140, 142—144 и 148)

4. Квалифицирането на определени незаконни деяния като деяния, представляващи едно и също нарушение, или като множество нарушения, по принцип засяга санкцията, която може да се наложи, тъй като констатацията за множество нарушения може да доведе до налагането на няколко отделни глоби, всеки път в границите, определени в член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и в член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003 относно

изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 ЕО и 82 ЕО, които гласят, че за всяко предприятие и сдружение на предприятия, което има участие в нарушението, санкцията не може да надвишава 10 % от общия размер на оборота му за предходната стопанска година. От това следва, че когато Комисията налага две глоби, чийто сборен размер превишава тавана от 10 % от оборота, тя не извършва никакво нарушение на принципа *nulla poena sine lege*.

(вж. точки 150 и 151)

5. Целта за постигане на възпиращ ефект, която Комисията има право да преследва при определяне на размера на дадена глоба, е насочена към това да гарантира спазване от предприятията на правилата на конкуренцията, установени от Договора за осъществяване на техните дейности в рамките на Европейската общност или на Европейското икономическо пространство. В хипотезата на множество нарушения Комисията може основателно да приеме, че подобна цел не може да се постигне само чрез налагане на една санкция за едно от нарушенията.

(вж. точка 160)

6. Принципът на пропорционалност изисква актовете на общностните институции да не надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на преследваната цел. В контекста на изчисляване на глобите тежестта на нарушението трябва да бъде установена в зависимост от множество фактори, като не трябва да се придава несъразмерно значение на нито един от факторите за преценка в сравнение с останалите. В този контекст принципът на пропорционалност изисква Комисията да определи глобата пропорционално на взетите предвид при преценката на тежестта на нарушението фактори и в това отношение да приложи тези фактори последователно и обективно обосновано.

При преценката на тежестта на едно нарушение задължение на Комисията е да отчита многобройни фактори, чиито характер и значимост са различни според вида на разглежданото нарушение и конкретните обстоятелства на съответното нарушение. Сред факторите, сочещи тежестта на едно нарушение, може в зависимост от случая да фигурира например размерът на пазара на разглеждания продукт. Следователно, макар размерът на пазара да може да представлява фактор, който да бъде отчетен при установяване на тежестта на нарушението, неговата значимост варира в зависимост от конкретните обстоятелства на съответното нарушение.

Хоризонталните ограничения от типа „ценови картел“ по смисъла на

Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС, са „много сериозни“ по естеството си. В такъв контекст малкият размер на съответните пазари има по-малко значение спрямо всички други фактори, свидетелстващи за тежестта на нарушението.

общ оборот, не означава непременно, че то упражнява решаващо влияние върху засегнатия пазар. Поради това, макар да е вярно, че оборотът на дадено предприятие, реализиран на засегнатите пазари, не може да бъде решаващ за извода, че предприятието принадлежи към мощно икономическо образувание, той е релевантен, за да се определи влиянието, което това предприятие е можело да упражни върху пазара.

(вж. точки 171, 175, 176 и 178)

7. В рамките на анализа, извършван с оглед определяне на размера на глобата за нарушение на общностните правила на конкуренцията, реалната икономическа способност на дружествата нарушители съществено да навредят на конкуренцията и който анализ предполага преценка на действителното значение на тези предприятия на засегнатия пазар, т.е. на тяхното влияние върху него, общият оборот не дава пълна представа за нещата. Всъщност не би могло да се изключи мощно предприятие, извършващо множество различни дейности, да е с второстепенно представяне на специфичен продуктов пазар. По същия начин не би могло да се изключи, че предприятие със значима позиция на извънобщностния географски пазар, има слаба позиция на общностния пазар или на Европейското икономическо пространство. В подобни случаи единствено фактът, че съответното предприятие реализира значителен

Така частта от оборота, свързана със стоките, предмет на нарушението, може да даде точни указания за обхвата на нарушението на съответния пазар. Всъщност този оборот може да даде точни указания за отговорността на всяко предприятие на посочените пазари, тъй като представлява обективен критерий, който дава точна мярка за вредата, която тази практика може да нанесе на нормалната конкуренция, и следователно представлява добър индикатор за способността на всяко засегнато предприятие да нанесе вреда.

(вж. точки 187 и 188)

8. Що се отнася до определяне на размера на наложените на различните

участници в даден картел глоби, методът, състоящ се в разпределяне на членовете на картела в няколко категории, което води до общо определяне на началния размер на глобите за предприятията от една и съща категория, въпреки че пренебрегва разликите в големината на предприятията от една и съща категория, не би могъл да бъде подложен на критика, при условие че са спазени принципите на пропорционалност и на равно третиране. Общият съд не следва да се произнася по целесъобразността на подобна система, дори ако се предположи, че тя би поставила в по-неблагоприятно положение по-малките предприятия. В рамките на своя контрол за законосъобразност върху упражняваното от Комисията право на преценка, с което тя разполага в тази област, Общият съд всъщност трябва да се ограничи до проверка на това дали разпределянето на участниците в картела в категории е последователно и обективно обосновано, без веднага да заменя със своята преценка преценката на Комисията.

(вж. точка 196)

9. Член 23, параграф 3 от Регламент №1/2003 относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 ЕО и 82 ЕО не изисква, в случай че глобите са наложени на няколко предприятия, участващи в едно и също нарушение, размерът на наложената глоба на малко или средно предприятие да не бъде по-висок като процент от оборота от размера

на глобите, наложени на по-големите предприятия. Всъщност от тази разпоредба е видно, че както по отношение на малките и средните предприятия, така и по отношение на по-големите предприятия при определяне на размера на глобата следва да се отчитат тежестта и продължителността на нарушението. Доколкото Комисията налага на участващите в едно и също нарушение предприятия глоби, обосновани за всяко от тях с тежестта и продължителността на нарушението, тя не може да бъде упреквана за това, че от гледна точка на оборота за някои от тях размерът на глобата е по-висок от този на други предприятия. При това положение Комисията не е длъжна да намалява размера на глобите, когато съответните предприятия са малки и средни предприятия. Големината на предприятието всъщност вече е отчетена от тавана, определен в член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 23, параграф 2 от Регламент № 1/2003, и от разпоредбите на Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС. Освен тези съображения, свързани с големината, няма никаква причина малките и средните предприятия да се третират различно от другите предприятия. Фактът, че съответните предприятия са малки и средни предприятия, не ги освобождава от тяхното задължение да спазват правилата на конкуренцията.

(вж. точки 199 и 200)

10. В рамките на Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС, в чиято точка 1 А, шеста алинея се предвижда, че значителната несъразмерност по отношение на големината на предприятията, извършили същия вид нарушения, е от естество по-специално да обоснове разграничение за целите на преценката на тежестта на нарушението, принципът на равно третиране не се нарушава от решение на Комисията, с което се класират в една и съща група няколко предприятия, едното от които с общ оборот, значително и дори „чувствително“ по-нисък от този на другите предприятия, въз основа на техните обороти на съответния пазар и на техните много сходни пазарни дялове, и с което им се налага идентичен специфичен начален размер.

глобите, като във всички случаи се подчертава, че Комисията не може да се лиши от своето право на преценка чрез изключителното и механично прилагане на аритметични формули. Що се отнася до решение, налагащо глоби на няколко предприятия, обхватът на задължението за мотивиране трябва по-специално да се преценява в светлината на факта, че тежестта на нарушенията трябва да бъде установена въз основа на голям брой фактори, като по-конкретно специфичните обстоятелства в конкретния случай, неговия контекст и възпиращото действие на глобите, и то без да е установен обвързващ или изчерпателен списък на критериите, които задължително трябва да бъдат взети предвид.

(вж. точка 226)

(вж. точки 202 и 205)

11. По отношение на изчисляването на размера на глобата в случай на нарушение на правилата на конкуренцията, условията във връзка със същественото процесуално изискване, каквото представлява задължението за мотивиране, са изпълнени, когато Комисията посочи в решението си факторите за преценка, които са ѝ позволили да определи тежестта и продължителността на нарушението. Тези изисквания не налагат на Комисията да посочва в своето решение цифровите данни, свързани с начина на изчисляване на

12. Фактът, че дадено предприятие не е участвало в една многостранна среща и че е престанало да съобщава информация на другите участници в картела, не е достатъчен да докаже, че то се отказало да участва в картела, щом като не се е разграничило публично от неговото съдържание.

(вж. точки 240, 241 и 244)

13. Съгласно член 23, параграф 3 от Регламент №1/2003 относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 ЕО и 82 ЕО, продължителността на нарушението е един от факторите, които трябва да се вземат предвид за определяне на размера на глобата, която трябва да бъде наложена на предприятията, извършили нарушение на правилата на конкуренцията.

Макар разпоредбите на точка 1 Б от Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС да не предвиждат никакво увеличение за нарушенията с малка продължителност, по принцип под една година, увеличение се прилага за нарушенията със средна продължителност, по принцип от една до пет години, като увеличението например може да достигне до 50 % от началния размер на глобата. Що се отнася до нарушенията за дълъг период, по принцип с продължителност над пет години, предвидено е единствено, че размерът може да бъде увеличен с 10 % годишно. Тези увеличения не са автоматични, тъй като съгласно посочените насоки на Комисията се оставя свобода на преценка.

(вж. точки 237, 247 и 249)

14. Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС не изброяват по обвързващ начин смекчаващите обстоятелства, които Комисията е задължена да вземе предвид с оглед намаляването на основния размер на глобата. Вследствие на това Комисията запазва определена свобода да прецени като цяло значимостта на евентуално намаляване на размера на глобите поради смекчаващи обстоятелства. Така Комисията никак не би могла да бъде задължена да предостави в рамките на свободата си на преценка намаляване на размера на глобата за преустановяването на явно нарушение, независимо дали това преустановяване е настъпило преди или след нейната намеса.

Прекратяването на нарушенията на правилата на конкуренцията веднага след намесата на Комисията, предвидено в точка 3, трето тире от Насоките, може логично да се приеме за смекчаващо обстоятелство само ако съществуват причини да се предположи, че разглежданите предприятия са подтикнати от въпросната намеса да прекратят своето антиконкурентно поведение. Всъщност целта на тази разпоредба е да насърчи предприятията да преустановят антиконкурентното си поведение незабавно, когато Комисията започне разследване във връзка с това. Намаляване на размера на глобата на това основание не би могло да се прилага, в случай че

твърдото решение за преустановяване на нарушението вече е било взето от тези предприятия още преди първата намеса на Комисията или в случай че нарушението вече е било преустановено преди тази дата. Тази последна хипотеза е отчетена в достатъчна степен при изчисляването на продължителността на приетия период на нарушението.

(вж. точки 259 и 260)

15. Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС, предвиждат относно субективните елементи, които се вземат предвид при определяне на началния размер на глобата, че е необходимо да се отчете реалната икономическа способност на нарушителите за нанасяне на значителни вреди на другите икономически оператори, и по-специално на потребителите, и да се определи глоба в размер, който гарантира, че тя има достатъчно възпиращ ефект. Според тези насоки в случаите, включващи няколко предприятия като картелите, може да е необходимо да се адаптира общият начален размер с цел да бъде взета предвид специфичната тежест на нарушението и в резултат от това действителното отражение на нарушението на всяко едно от предприятията

върху конкуренцията, по-специално когато е налице значителна несъразмерност по отношение на големината на предприятията, извършили същия вид нарушения, и в резултат да се приспособи общият начален размер към специфичния характер на всяко предприятие.

Насоките допускат общият оборот или оборотът, реализиран от предприятията в засегнатия пазар, да се вземат предвид при определянето на размера на глобата, за да бъдат спазени общите принципи на общественото право и когато обстоятелствата го налагат.

При това положение разпределянето на предприятията в две категории в зависимост от техния оборот е разумен начин за отразяване на относителното им значение на пазара с цел определяне на началния размер на глобата, стига това да не води до съвсем неточно представяне на съответния пазар.

(вж. точки 273—275 и 280)

16. В областта на конкуренцията тежестта на доказване на наличието на последици от дадено нарушение върху съответния пазар, която е възложена на Комисията, когато ги взема предвид в рамките на изчисляването на глобата в зависимост от тежестта на нарушението, е по-лека, отколкото тежестта, която ѝ е възложена, когато тя трябва да докаже самото наличие на нарушение в случай на картел. Всъщност, за да вземе предвид действителното отражение на картела върху пазара, е достатъчно Комисията да представи „основателни причини да го вземе предвид“.

(вж. точка 301)

17. Правото на защита е нарушено поради несъответствие между изложението на възраженията и окончателното решение само при условие че едно възприето в него твърдение за нарушение не е било изтъкнато по задоволителен начин, който позволява на адресатите да се защитят.

(вж. точки 313—315)

Ако едни документи не са споменати в изложението на възраженията, засегнатото предприятие може с основание да счете, че те не са от значение за делото. Като не информира дадено предприятие, че определени документи ще бъдат използвани

за решението, Комисията му пречи да изрази своевременно своето становище относно доказателствената стойност на тези документи. Оттук следва, че тези документи не могат да се разглеждат като годни доказателствени средства по отношение на него.

Документ, използван от Комисията в подкрепа на твърдение за нарушение в окончателното решение, макар да е бил използван в изложението на възраженията за доказване на друго твърдение за нарушение, може да бъде възприет в решението срещу засегнатото предприятие само ако то е могло разумно да направи извод от изложението на възраженията и от съдържанието на документа за заключенията, които Комисията възнамерява да направи.

18. Правото на пълно мълчание не може да бъде признато на предприятие — адресат на решение за искане на сведения по смисъла на член 11, параграф 5 от Регламент № 17. Всъщност признането на подобно право би надхвърлило необходимото за запазване на правото на защита на предприятията и би представлявало неоправдана пречка пред изпълнението от Комисията на мисията да следи за спазването на правилата на конкуренцията

в общия пазар. Право на мълчание може да бъде признато само доколкото засегнатото предприятие би било задължено да даде отговори, с които би било принудено да признае съществуването на нарушението, което Комисията трябва да докаже.

За да се запази полезното действие на член 11 от Регламент № 17, следователно Комисията е в правото си да задължи предприятията да предоставят цялата необходима информация относно факти, с които те може да са запознати, и да ѝ разкрият при необходимост притежаваните от тях документи, свързани с тези факти, макар и те да могат да послужат за установяване на съществуването на антиконкурентно поведение. Това право на информация на Комисията не противоречи нито на член 6, параграфи 1 и 2 от Европейската конвенция за правата на човека, нито на практиката на Европейския съд по правата на човека.

При всички положения обстоятелството, че си задължен да отговориш на поставените от Комисията чисто фактически въпроси и да изпълниш исканията ѝ за представяне на вече съществуващи документи, не е в състояние да наруши основния принцип за спазване на правото на защита, както и на правото на справедлив съдебен процес, които предлагат във връзка с правото в областта на конкуренцията защита, равностойна на осигуряваната по член 6 от Европейската конвенция за правата на човека.

Не съществува всъщност пречка за адресата на искането за информация по-късно в рамките на административното производство или в производството пред общността да докаже, че изложените в неговите отговори факти или представените документи имат значение, различно от възприетото от Комисията.

Накрая, когато в искане за информация на основание член 11 от Регламент № 17 Комисията освен чисто фактическите въпроси и исканията за представяне на вече съществуващи документи, поиска от предприятието да опише предмета и протичането на няколко срещи, в които то е участвало, както и резултатите или заключенията от тези срещи, когато е ясно, че Комисията подозира, че предметът на посочените срещи е да се ограничи конкуренцията, подобно искане е от естество да задължи съответното предприятие да признае своето участие в нарушение на общностните правила на конкуренцията, така че посоченото предприятие не е длъжно да отговори на този вид въпроси. В подобен случай обстоятелството, че предприятието при все това представя сведения по тези въпроси трябва да се разглежда като негово спонтанно сътрудничество, което може да обособи намаляване на размера на глобата в приложение на Известието относно сътрудничеството. В същия случай предприятията не биха могли да твърдят, че е нарушено правото им да не се самоуличават, тъй като са

отговорили доброволно на подобно искане.

(вж. точки 326—329)

на глобата, когато това сътрудничество не е надвишило онова, което се дължи от предприятието по силата на член 11, параграфи 4 и 5 от Регламент № 17. За сметка на това, в хипотезата, в която предприятието предостави в отговор на искане за информация на основание член 11 сведения, които доста надхвърлят тези, чието представяне може да се изисква от Комисията по силата на същия член, предприятието може да се ползва от намаляване на глобата.

19. В рамките на административно производство във връзка със забранен картел сътрудничеството на съответното предприятие в хода на разследването не дава право на никакво намаляване

(вж. точка 340)